

Biuletyn
Polonistyczny

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

Newsletter projektu

NR 22
wrzesień 2026

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

o projekcie

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszymi informacjami dotyczącymi projektu, który wyrósł z potrzeby zaangażowania we współczesny świat i pokazania, że poloniści mają mu wiele do zaoferowania, a polonistyka, czy szerzej – humanistyka, daje narzędzia, by się w tym świecie odnaleźć, pomóc go zrozumieć, wyjść naprzeciw jego problemom.

O naszych działaniach projektowych będziemy Państwa informować w rozsyłanych cyklicznie newsletterach, które można zaprenumerować po zalogowaniu do "Biuletynu Polonistycznego" i wybraniu w ustawieniach newslettera opcji: "okazjonalny".

Życzymy inspirującej lektury!

Zespół projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata"

Myśl przewodnia projektu:

POLONISTYKA ZAANGAŻOWANA

➤ efekty projektu

1. Odcinki podcastu:

🎧 [Współczesny bibliograf wobec wyzwań cyfrowego świata. Spotkanie z Karoliną Przysiecką i Pauliną Czwordon-Lis](#)

W kolejnym odcinku, którego tematem są kompetencje polonistyczne, **gośćciniami Piotra Bordzoła są** badaczki i dokumentalistki z Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Badań Literackich PAN w Poznaniu: **dr Karolina Przysiecka oraz dr Paulina Czwordon-Lis**, współtworzące Polską Bibliografię Literacką, która ukazuje się nieprzerwanie od 1954 roku.

W dobie fake newsów i modeli językowych generujących zmyślane przypisy naukowe, bibliografia zweryfikowana przez człowieka jest potrzebna bardziej niż kiedykolwiek, również jako narzędzie wspierające walkę z dezinformacją.

Pracownia Bibliografii Bieżącej przeszła długą drogę od tradycyjnego, mozolnego tworzenia opisów bibliograficznych z autopsji na papierowych fiszkach, do opracowywania rekordów w bazie danych. Podobnie zmianom podlegał zawód dokumentalisty, który łączy dziś wiedzę literaturoznawczą z kompetencjami takimi jak web scraping czy przetwarzanie danych. Rozmówczynie podkreślają, że mimo automatyzacji niektórych prac czy używania w nich sztucznej inteligencji, krytyczny namysł człowieka pozostaje jednak niezastąpiony na wielu etapach prac dokumentalistycznych, jak również przy interpretacji zjawisk kulturowych.

Badaczki opowiadają również o pionierskim projekcie bibliografii literackiego internetu, w ramach którego dokumentowane są m.in. serwisy i czasopisma online, blogi, podcasty i profile w mediach społecznościowych, i o udziale poznańskiej pracowni w tworzeniu – we współpracy z Czeską Bibliografią Literacką – Europejskiej Bibliografii Literackiej zawierającej czeskie, polskie, hiszpańskie i fińskie dane bibliograficzne z dziedziny literatury.

Z rozmowy dowiemy się również, jak algorytmy, znikające strony i korzystanie z Web Archive wpływają na pracę dokumentalisty internetu? Dlaczego pracy bibliografa nie da się w pełni nauczyć na studiach polonistycznych? Czy kompetencje cyfrowe, jakimi dysponują dziś bibliografowie mogą być przydatne filologom na rynku pracy?

Czy bibliograf ocenia dokumentowane treści? Jak codzienne obcowanie z tysiącami publikacji wpływa na prywatne wybory lekturowe i inspiruje do własnych badań naukowych?

Odcinek dostępny jest zarówno w "Biuletynie Polonistycznym", jak i na platformach [Spreaker](#), [Spotify](#) i [YouTube](#).

2. Artykuły i wywiady:

[**Gra miejska w Tbilisi – oryginalny sposób na naukę języka polskiego jako obcego**](#)

Niebawem w ramach serii "Polonistyka zaangażowana" opublikujemy rozmowę z Marią Kubicą i dr Lidią Romaniszyn-Ziomek – współtwórczyniami Centrum Języka Polskiego Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego, współtwórczyniami projektu „Śladami Polaków w Tbilisi – gra miejska” oraz dr Reginą Wojtoń – lektorką w Gruzji, obecnie na Kaukaskim Uniwersytecie Międzynarodowym w Tbilisi.

A już teraz zapraszamy do lektury ich artykułu o projekcie, który stanowi przykład nowoczesnego wykorzystania grywalizacji w edukacji językowej i w popularyzacji języka i kultury polskiej.

[**artykuł Klaudii Mucy-Malek Afazja i literaturoznawstwo. Na marginesie projektu „Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata”**](#)

“Dyskurs o afazji, o różnicy kognitywnej (neuroróżnorodności) i sprawności kognitywnej, wykorzystywany w literaturoznawstwie i przez literaturoznawstwo współtworzony, jest zbiorem opisów i interpretacji, które pomagają w zrozumieniu cudzego doświadczenia, które może przecież na jakimś etapie naszego życia stać się także elementem naszej własnej biografii. Rozwijanie tego dyskursu wydaje mi się ważnym zadaniem literaturoznawstwa zorientowanego antropologicznie, bliskiego nie tylko tekstowi, lecz także przeżywanemu doświadczeniu. Literaturoznawstwa, które może być społecznie użyteczne” – pisze dr Klaudia Muca-Malek we wstępie do swojego najnowszego artykułu, który jest zredagowaną wersją prelekcji wygłoszonej przez autorkę 18.06.2026 r. na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN), na posiedzeniu Sekcji Lingwistyki Klinicznej Studenckiego Koła Naukowego Polonistów.

3. Ponadto:

- **Podpisanie porozumienia ze Stowarzyszeniem "Myśl i Twórz"**

Z radością informujemy, że 29 września Instytut Badań Literackich PAN i Stowarzyszenie "Myśl i Twórz" podpisały porozumienie o współpracy, w ramach którego zadeklarowały wspólną realizację podcastów i spotkań w Kawiarni "Czytelnik Nowe Wydanie". Są to działania realizowane w ramach naszego projektu. W odcinkach naszego podcastu usłyszycie m.in. geografów, architektów i warsawianistów, którym nieobca jest polonistyka, którzy cenią rolę literatury w naszym życiu i promowane przez nas wartości dostępności (zarówno komunikacyjnej, jak i architektonicznej), inkluzywności i krytycznego myślenia.

- **W naszych mediach społecznościowych rozpoczynamy cykl postów o członkach i członkiniach naszego Zespołu projektowego.**

Planujemy publikację sylwetek osób, które współtworzą nasz projekt, według kolejności zadań projektowych.

- **Piotr Bordzoł** informował Was na łamach "Biuletynu" o **najnowszych ofertach pracy** dla polonistów (<https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/joboffers/>).

🌐 O aktualnościach w naszym projekcie informowaliśmy na bieżąco **w mediach społecznościowych** "Biuletynu Polonistycznego":

- na Facebooku (<https://www.facebook.com/BiuletynPolonistyczny/>),
- X (https://x.com/B_Polonistyczny),
- YouTube (<https://www.youtube.com/@biuletynpolonistyczny8801>),
- i Instagramie (<https://www.instagram.com/biuletyn.polonistyczny/>).

Zachęcamy do obserwowania!

➤ co słysząc u...

🔍 ... dr Magdaleny Szaroty

Dr Magdalena Szarota, członkini zespołu „Polonistyka Zaangażowana”, jest współtwórczynią, wraz z Moniką Mazur-Rafał, nagradzanej organizacji **Humanity in Action Polska**, która w tym roku obchodzi 20-lecie działalności. Z tej okazji 2 i 3 października w Warszawie odbędzie się **Festiwal Praw Człowieka: 20 lat Humanity in Action Polska**. Na wydarzenie zapisało się już prawie 300 osób. Przez dwa dni uczestnicy i uczestniczki będą brać udział w debatach, warsztatach, spacerach i spotkaniach poświęconych prawom człowieka, demokracji, aktywizmowi i współczesnym wyzwaniom społecznym.

Festiwal otworzy Rzeczniczka Praw Obywatelskich Sylwia Gregorczyk-Abram, która 2 października wygłosi wystąpienie otwierające „Prawa człowieka w Polsce. Nowe otwarcie”. Całe wydarzenie odbywa się pod honorowym patronatem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

20 lat HUMANITY in ACTION Polska

FESTIWAL PRAW CZŁOWIEKA

Warszawskie Laboratorium Innowacji Społecznych "Synergia", 3.10.2026

#LudzieFestiwalu

interdyscyplinarne WARSZTATY

"Poezja nieposłuszných ciał. Niepełnosprawność i praktyki artystyczne"

Dominika Filipowicz
nagradzana poetka, redaktorka młodoliterackiego pisma „Trytytka”, członkini Stowarzyszenia Wspólny Pokój

20 lat HUMANITY in ACTION Polska

FESTIWAL PRAW CZŁOWIEKA

Rotunda PKO BP | 3.10.2026 | 16:30–17:45

dyskusja panelowa

“Nic bez nas? Niepełnosprawność i granice demokracji”

Perspektywa samorzecznicza, badawcza i sojusznicza

#LudzieFestiwalu

Renata Orlowska | dr Natalia Pamuła | Jędrzej Dudkiewicz | Bartosz Tarnowski

Moderacja: dr Magda(lena) Szarota

20 lat HUMANITY in ACTION Polska

FESTIWAL PRAW CZŁOWIEKA

3 października, 15.00–16.15, Rotunda PKO BP

#LudzieFestiwalu

interdyscyplinarne WARSZTATY

„Ojej, nie wiedziałam” już nie wystarczy. Potrzebujemy dobrego sojusznictwa. Czyli jakiego?

Marta Lorczyk
ekonomistka, samorzeczniczka i aktywistka, zaangażowana w działania na rzecz niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami.

Fundacja PIS | KARTA RÓŻNORODNOŚCI | OKO.press | RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

PARTNERZY WYDARZENIA | PATRONATY | PATRONAT HONOROWY

Od początku działalności Humanity in Action Polska jednym z ważnych obszarów jej pracy są prawa osób z niepełnosprawnościami. Perspektywa niepełnosprawności, dostępności i intersekcyjności będzie więc wyraźnie obecna także podczas jubileuszowego Festiwalu.

W sobotnim programie znalazły się m.in. dwa warsztaty. Dominika Filipowicz poprowadzi „Poezję nieposłuszných ciał. Niepełnosprawność i praktyki artystyczne”, a Marta Lorczyk warsztat „„Ojej, nie wiedziałam” już nie wystarczy. Potrzebujemy dobrego sojusznictwa.

Czyli jakiego?”. Ważnym punktem programu będzie także panel „Nic bez nas? Niepełnosprawność i granice demokracji. Perspektywa samorzecznicza, badawcza i sojusznicza”. W rozmowie udział wezmą Jędrzej Dudkiewicz, Renata Orłowska, dr Natalia Pamuła i Bartek Tarnowski. Dyskusja połączy perspektywy samorzecznicze, badawcze i sojusznicze oraz postawi pytania o obecność doświadczenia niepełnosprawności w rozmowie o demokracji i prawach człowieka.

Przypominamy, że poprzednie numery naszego newslettera można znaleźć [pod adresem internetowym](#)

ankiety

Nieustannie zachęcamy do wypełniania udostępnionych przez nas ankiet!

Informacje z ankiety dostępnej na stronie [Bibliografia Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa](#) zasilą **"Bibliografię Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa"**, która pozwoli na przybliżenie społeczeństwu zagadnień związanych ze studiami o niepełnosprawności, medycyną narracyjną, humanistyką medyczną i literaturoznawstwem architektonicznym. W tym cennym opracowaniu nie może zabraknąć informacji o Waszych publikacjach!

Informacje z drugiej ankiety, którą można przesłać drogą mailową, ale także wypełniając [formularz dostępny na stronie](#): wzbogacą **"Geopolonistykę"**, czyli obraz światowej polonistyki, obecny w "Biuletynie Polonistycznym" w postaci mapy, bazy danych, ale przede wszystkim w powiązanych z nimi tekstach o polonistykach krajowych i zagranicznych.

Zachęcamy do śledzenia naszych działań w mediach społecznościowych i subskrypcję naszego newslettera

Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi, propozycje i spostrzeżenia! Informujemy również, że istnieje możliwość włączenia się w nasze działania na zasadach wolontariatu.

Biuletyn
Polonistyczny

Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II”, nr projektu NdS-II/SP/0264/2024/01 kwota dofinansowania 618 218 zł.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

Strona projektu

Być na bieżąco!

biuletyn.polonistyczny

Biuletyn Polonistyczny

Spotkania Biuletynu

Biuletyn Polonistyczny

